

28
195

12.

Dⁿ BALLAGI GÉZA.

Körmöcz sz. k. fő-bányaváros s vidéke választó polgáraihoz!

Midőn önök engemet szivesek voltak körükbe meghívni, hogy városuk s vidéke részéről a jövő országgyűlésre a képviselő jelöltséget fogadjam el; úgy hiszem, hogy igénytelen, s a politikai küzdtéren még eddig nem ismert személyemhez önöket két környülmény tudata kötötte.

Egyik az, hogy én a politikában az önök által is vallott elveket követem, s tartom hazánkra nézve üdvöseknek.

Másik, hogy én a gyáripart s ezzel közvetve a munkás-osztályt is képviselve, úgy a társadalmi, mint a politikai életben úgy szólván önök közül való vagyok.

Mint ilyen jelentem meg legközelebb is önök nagybecsü körében; s azon meleg fogadtatásért, melyben részesültem, nem mulaszthatom el jelenben is mély hálámat nyilvánítani; s ez alkalommal politikai elveim felett, habár általánosságban is, nézeteimet kifejezni.

Törekedni fogok, hogy hazám alkotmányos függetlensége és önállósága ne csak megvédve legyen, hanem teljes mértékben kifejtsék.

Azt hiszem, hogy az 1867-ik évi XII. törv.cikk megváltoztatására vagy módosítására a legközelebbi or-

szágyűlésen még nem érkezett el az alkalmas idő. Mint Ghyezy Kálmán nagy hazánkfia cáfolhatlanul kimutatta, e törvény Magyarország és Ausztria között kötött két oldalú egyezséget foglalván magában, annak megváltoztatására nem elég a magyar törvényhozás akarata, hanem szükséges hozzá még az ausztriai népek törvényhozásának is beleegyezése, a melyre pedig jelenben semmi kilátásunk nem lehet. Így állván a dolog, Magyarország és Ausztria nemzetközi viszonyainak vitatása és bolygatása jelenleg egyfelől eredménytelen, és másfelől már annál fogva is káros volna, mert ez által belső ügyeinknek szabadelvű rendezése, és a nép anyagi és szellemi állapotának javítását célzó reformok folytonosan gátoltatnának.

A XII. törvénycikk megváltoztatását célzó közjogi vitákat tehát ez idő szerint mellőzve, teljes erőmmel a belső reformoknak szabadelvű és gyors eszközlésén fogok iparkodni.

Azonban kijelentem, hogy az 1867-iki kiegyezésben, illetőleg a XII-ik törv.cikkben is több oly alapelvek vannak kimondva, melyekből hazánk állami önállóságára kedvező intézményeknek lehet, sőt kell, következniök, és a melyek nagy részben még maig sincsenek valósítva. Ilyenek p. o. az ország pénz-jegybank ügyeinek a nemzet anyagi érdekeivel megegyezőleg önállóan rendezése; — a külföldön való követségeknél és consulatusoknál a nemzetnek kellő mérvben és több gondnal képviseltetése; a törvényben is elismert magyar hadseregnek, és e magyar hadsereget alkotó sorhadi magyar ezredeknek a nemzet érzülete és ohajtásai szerint való szervezése és fejlesztése stb.

A sikerre kedvező minden alkalommal azon fogok működni, hogy a XII-ik törvénycikkből mint alaptól következő mindazon intézkedések, melyek a nemzet alkotmányos önállóságának emelésére szolgálnak, kifejlesztessenek, és gyakorlatilag alkalmaztassanak. Ha pedig nem várt rendkívüli események (minőknek nem rég láttuk, hogy a leghatalmasabb nemzet is ki lehet téve) a Magyarország-Ausztria közötti egyezmény változtatását tennék szükségessé; ekkor minden esetre oly irányban működnek közre, hogy ezen egyezmény egyedül a nemzet lételének biztosítása, és függetlenségének emelése érdekében változtattassék.

Ámde igazán és biztosan önálló csak azon nép lehet, melynek lehetőleg független vagyónállapota, ipara, kereskedelme, jól rendezett közigazgatása, igazságszolgáltatása, jó közlekedése és önálló műveltsége van.

Ennélfogva kívánni fogom, hogy a belreformok, minden téren, — miknek a közjogi alappal semmi közük — mielőbb életbe léptetessenek.

Fő törekvésem leend, hogy hazánkban oly bányatörvények alkottassanak, melyek ne csak a tulajdon jog kívánalmainak feleljenek meg, s ne csak az ezzel kapcsolatban levő korszerű bányai eljárást tartalmazzák; de más részről a bánya munkások szolgálati viszonyainak megoldását is magukban foglalják, oly módon, mint azt a humanismus már régóta követeli.

Az országnak ugy is felette terhes hadügyi, s ezzel kapcsolatos kiadások megajánlásánál, a legszigorubb leszek. E tekintetben csak oly összeghez járulhatok szavazatommal, mely az ország biztonsága és megvédése érdekében elkerülhetlenül szükségesnek mutattatik ki.

Ellenben a népnevelés az ipar, s kereskedelmünk felvirágoztatására célzó helyes kiadásokat nemcsak ellenezni nem fogom; de ellenkezőleg, mivel tudom azt, hogy csupán ezen kiadások olyanok, melyek az ugy is terhes adóösszeg egy részét visszaadják, e téren a legmagasabb kiadás megszavazásához fogok járulni.

A népnevelést illetőleg különös buzgósággal igyekezem a tanítók sorsának javításán, és azon, hogy számukra az állam hozzájárulásával nyugdíj biztosítsék. Mivel azt tartom, hogy a mely napon a köznevelést, az ipart, s kereskedelmi ügyeinket minden erőnkkel és áldozattal a mai kor színvonalára emeljük, azon napon már politikai s társadalmi függetlenségünk és szabadságunk teljes győzelme is közel van, mert hazánk népe mind a szellemi, mind az anyagi téren sebesen haladván, biztosan és gyorsan fog oda emelkedni, hol Európa többi független nemzetei állanak.

Szinobányán, 1872. Május 10.

Kossuch Gyula.

